

การศึกษาเปรียบเทียบประโยคเปรียบเทียบต่าง “不比”、“不如”、“没有”¹

ตรีภรณ์ เกษมเปรมจิต

ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330

สาขาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร 10240

อีเมล: tripornksm@gmail.com

บทคัดย่อ: ประโยคเปรียบเทียบต่างประโยค “比” “A 比 B ภาวะแสดงการเปรียบเทียบ” มีรูปประโยคปฏิเสธหลายรูปประโยคได้แก่ “A 不比 B ภาวะแสดงการเปรียบเทียบ” “A 不如 B ภาวะแสดงการเปรียบเทียบ” และ “A 没有 B ภาวะแสดงการเปรียบเทียบ” บทความนี้ศึกษาความเหมือนและความต่างด้านโครงสร้างและความหมายของสามรูปประโยค ใช้การวิเคราะห์ประโยคตัวอย่างในคลังข้อมูลภาษาจีนกลางปัจจุบันของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง โดยรวบรวมประโยคตัวอย่าง จำนวน สี่ประเภทที่ได้จากวรรณกรรม บทสัมภาษณ์หรือบทสนทนา บทความ และหนังสือพิมพ์ ใจความหลักของประโยคเปรียบเทียบอยู่ที่ภาวะแสดงการเปรียบเทียบ ผลจากการวิเคราะห์สถิติพบว่าประโยคเปรียบเทียบต่างรูปปฏิเสธ ซึ่งได้แก่ประโยค “不比” ประโยค “不如” และประโยค “没有” มีทั้งความเหมือนและความต่างทั้งด้านรูปแบบภาวะแสดงการเปรียบเทียบและความหมายของคำที่ใช้ในภาวะแสดงการเปรียบเทียบ

คำสำคัญ: ประโยคเปรียบเทียบต่าง; ประโยคปฏิเสธ; bubi; buru; meiyou

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทฉบับที่ชื่อเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบประโยคเปรียบเทียบต่างในภาษาจีนกับภาษาไทย” (A CONTRASTIVE STUDY OF CHINESE AND THAI COMPARATIVE SENTENCES) สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Comparative Study of Comparative sentences “bubi”, “buru”, “meiyou”

Triporn Kasempremchit

Department of Eastern Language, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, 10300, Thailand

Department of Business Chinese, Faculty of Arts, Assumption University, 10240, Thailand

Email: tripornksm@gmail.com

Abstract: Talking about comparative sentences in Chinese, “bi” sentence is a typical comparative sentence in modern Chinese. The sentence is “A bi B predicate”. As for negative sentences of “bi” sentence, there are “A bubi B predicate”, “A buru B predicate” and “A meiyou B predicate”. The purpose of this article is to find similarities and differences of these sentences in terms of their forms and meaning for a better understanding of negative comparative sentences. In this article, the author collects and analyzing sample sentences from Modern Chinese corpus of Peking University. The corpus types include literature, interviews or conversations, articles, and newspapers. The main content of comparative sentence is predicate, predicate analysis is adopted. The result reveals that there are both similarities and differences of negative comparative sentences “bubi”, “buru” and “meiyou” sentences in terms of predicate forms and emotional coloring of the words used as predicates.

Keywords: comparative sentences; negative sentences; bubi; buru; meiyou

“不比”、“不如”、“没有” 差比句的对比分析研究

王舜真

泰国朱拉隆功大学文学院东方语言系，曼谷，10330，泰国

泰国易三仓大学文学院商务中文系，曼谷，10240，泰国

电子邮箱: tripornksm@gmail.com

摘要：对差比句而言，“比”字句是现代汉语典型的差比句，句形列为“A 比 B 结论项”，至于“比”字句的否定有几个句型，即：“A 不比 B 结论项”、“A 不如 B 结论项”与“A 没有 B 结论项”。这篇文章的目的是从形式上与意义上找出它们之间的共同点及差别。这篇文章将从北京大学中国语言学研究中心的现代汉语语料库中收集四种语料，即：文学语料、访谈或对话语料、文章语料及报纸语料进行语料分析。差比句的核心是结论项。通过统计分析结果发现，表示差比否定的“不比”句、“不如”句与“没有”句在结论项形式上与结论项词语感情色彩上，既有共同点，又有不同的地方。

关键词：差比句、否定句、 不比、 不如、 没有

一、引言

比较事物、人、或动作是日常生活中经常发生的情形，因此，比较句可说是日常生活中常用的句子，也是外国留学生必须学习的基本语法点，我们可以在《国际汉语教学通用课程大纲》¹三级的语法项目表里看到语法项目的内容都包括比较句。此外，许多初级、中级及高级的汉语教材也都编了比较句的几个句型。笔者参考了几个外国留学生汉语教学大纲，即：《国际汉语教学通用课程大纲》、《汉语水平等级标准与语法等级大纲》²、《高等学校外国留学生汉语言教学大纲（长期进修）》³、《对外汉语教学语法大纲》⁴后发现，外国留学生必须学习的汉语比较句有两大类，即：平比句与差比句，而本文将着眼于汉语表示差比的否定句型。

本论文所指的“差比”句是指比较两种或者两种以上的事物辨别高下，查出它们之间在该性质水平上或等级上的高下，例如：他的岁数比我大。这个句子表达的意思是在岁数方面他与我相比之下，他的岁数超过我的岁数，也就是说，该句的“高下”“高”指的是他，“下”指的是我。这是汉语差比句典型的肯定形式。至于差比的否定形式，跟肯定形式句基本上是一样的，也用“A +比较标记+ B +结论项”来表达“高下”，但位置及意思是肯定形式的相反，例如：我没有爸爸高。这一句表达的是在高度上，我与爸爸

¹国家汉办 2008《国际汉语教学通用课程大纲》，北京：外语教学与研究出版社。

²国家对外汉语教学领导小组办公室汉语水平考试部 1996《汉语水平等级标准与语法等级大纲》，北京：高等教育出版社。

³国家对外汉语教学领导小组办公室 2002《高等学校外国留学生汉语言教学大纲（长期进修）》，北京：北京语言文化大学出版社。

⁴王还 1995《对外汉语教学语法大纲》，北京：北京语言学院出版社。

相比之下，我的高度达不到爸爸的高度，因此，该句“高”是爸爸，“下”是我，学者把这类句子叫做“不及”。根据提到的四个大纲，差比的否句包括“不比”句“不如”句与“没有”句。

本文章将从北京大学中国语言学研究中心的现代汉语语料库收集到的“不比”句、“不如”句与“没有”句进行分析，即：比较成分分析、结论项使用的形式以及结论项使用词语的感情色彩。

关于词语的感情色彩，本文章参考了《现代汉语》¹的定义及类型，即：褒义词是指表明说话人对有关事物赞许、褒扬感情的词，例如：漂亮、健康等；贬义词是指表明说话人对有关事物的厌恶、贬斥感情的词，例如：马虎、小气等；中性词是指既没有褒义色彩，也没有贬义色彩的词，例如：低、中等。

二、“比”字句的否定研究

“比”字句是典型的差比句，“A 比 B 结论项”是用来表达在某方面上比较主体 A 的程度超过比较客体 B。至于“比”字句的否定学者有争论，有些学者（卢福波：1997、赵金铭：2001 等学者）认为“不比”是“比”字句的否定形式，有些学者（刘月华、潘文娱、胡韡：2007、余敏 2008 等学者）认为“没有”是“比”字句的否定句。基于这一点笔者认为学者是从不同的角度来看，即：从形式来看“不比”是“比”的否定，因为用表示否定副词“不”在“比”前面；从意义来看，“没有”是“比”的否定，因为在差比句“没有”表达的是“不及”的意思。除了“没有”还有“不如”也表达“不及”的意思，因此，也包括在这篇文章里。

¹黄伯荣、廖序东等《现代汉语》（增订四版），北京：高等教育出版社，2007 年，第 230 页。

关于“比”字句的否定研究有些学者是单独探讨“不比”、“不如”或者“没有”比较有代表性的有：徐燕青（1996）指出“不比”能表达的有六种意思；谢仁友（2006）把“X 不比 Y Z”归为三种语义类型；徐燕青（1997）进行分析“没有”句形容词的语义特征；杨惠芬（1998）分析了“没有”句型；唐厚广（1997）进行分析“不如”的句法、语义与语用。

除了上述的研究，还有这些差比否定标记之间的比较研究，例如：李景贤（2000）从句法、语义、语用三个平面进行对比研究。

三、“不比”句的分析

“不比”句是“比”字句形式上的否定。“不比”句的形式列为：“A 不比 B+结论项”，句中的“不比”是表示差比“不及”的标记，A 和 B 是比较项，比较项 B 后面是结论项。

3.1 比较标记 “不比” 及其他成分

《现代汉语词典》第六版¹（2012：105 页）给“不比”下的定义为：比不上；不同于。

3.1.1 比较项

“不比”句的比较项一般也有两项：第一项放在“不比”句的句头或“不比”前面，叫“比较主体”用 A 来标出，另一个叫“比较客体”，放在“不比”后面，用 B 来标出。例如：我也不比你强啊！这个句子比较的是我和你。

¹中国社会科学院语言研究所词典编辑室 2012《现代汉语词典》（第六版），北京：商务印书馆。

3.1.2 比较点

“不比”句的比较点一般在“不比”前出现，例如：你哪一点不比他们强！这个句子要比较的是“哪一点”也就是说你和他们的所有方面。除了放在“不比”前面，也可以出现在“不比”后面结论项的前面。

3.1.3 结论项

在“A+不比+B+结论项”句中，结论项可以由形容词或者部分动词来构成。

(1) 形容词性结论项

可以当“不比”句的结论项一般是相对性质形容词，形容词后面不带数值。

(2) 动词性结论项

能用于结论项的动词一般要具有量的，动词性结论项是动词加其他成分，一般是补语，因此句形列为：A 不比 B+动+ “得……”，例如：这回并不比往年那些回淹得苦。

3.2 “不比” 句语料分析结果

笔者从北京大学中国语言学研究现代汉语语料库所查到的现代汉语语料中心中发现，四种语料收集“不比”的例句共有 687 个例句，分别为：文学语料共 184 个例句、访谈或对话语料共 13 个例句、文章语料共 111 个例句及报纸语料共 379 个例句。从收集的语料，排除了跟该论文无关的“不比”句，像：“不比”充当一般的谓语，例如：第 171 例句：我真糊涂，忘了现在的你不比从前的你了，意思就是说现在的你比不上从前的你。再排除“不比”用来表示比喻的句子，例如：第 70 例句：我知道这点礼物不比鸿毛有分量。排除后剩下的例句一共有 503 句，分别为：文学语料共 103 个例句、访谈或对话语料共 8 个例句、文章语料共 93 个例句及报纸语料共 299 个例句。进行分析时，发现有几个例句，“不比”出现两次，例如：第 16

例句我不比流浪汉们高贵，也不比强权者们卑下。此外，还有几个句子在结论项连用几个形容词，例如：第 2 例句，咱们这么一收拾，不比以前干净，好看？因此，进行统计的例句总数将总结为下表 1：

表 1：“不比”例句的总结

料来源语 例句	文学语料	访谈或对话语料	文章语料	报纸语料	总数
从语料库收集的例句	184	13	111	379	687
排除后剩下的例句	103	8	93	299	503
“不比”在例句出现两次的例句	2	-	3	4	9
在结论项连用几个形容词的例句	2	-	2	1	5
结论项词语分析总数	107	8	98	304	517

从表 1 的总结，进行四种语料分析一共 517 个结论项使用的词语，从它们的形式分析，分布结果为下表 2：

表 2：“不比”比较结论项的形式分析

语料来源 比较结论项	文学语料	访谈或对话语料	文章语料	报纸语料	总数
论项词语分析总数	107	8	98	304	517
形容词性					
形容词单用	66 (61.68%)	8 (100%)	64 (65.31%)	238 (78.29 %)	376 (72.73%)
更+形容词	6 (5.61%)	-	12 (12.24%)	7 (2.3%)	25 (4.84%)
形容词+数量词语 (多少/点)	6 (5.61%)	-	13 (13.27%)	32 (10.53%)	51 (9.86%)
副词+形容词	2 (1.87%)	-	-	1 (0.33%)	3 (0.58%)
能愿动词+形容词	2 (1.87%)	-	-	-	2 (0.39%)

这么/那么+形容词	1 (0.93%)	—	—	1 (0.33%)	2 (0.39%)
不+形容词	1 (0.93%)	—	—	—	1 (0.19%)
名词+形容词	1 (0.93%)	—	—	2 (0.66%)	3 (0.58%)
形容词+动词	—	—	3 (3.06%)	2 (0.66%)	5 (0.97%)
那么+形容词+动词	—	—	—	1 (0.33%)	1 (0.19%)
那样+形容词	—	—	—	1 (0.33%)	1 (0.19%)
成语	—	—	—	1 (0.33%)	1 (0.19%)
形容词性结论项总数	85 (79.44%)	8 (100%)	92 (93.88%)	286 (94.08%)	471 (91.1%)
动词性					
动词+补语	11 (10.28%)	—	5 (5.1%)	13 (4.28%)	29 (5.61%)
动词+名语	8 (7.48%)	—	—	—	8 (1.55%)
名词+动词	1 (0.93%)	—	—	—	1 (0.19%)
有+名词	1 (0.93%)	—	—	—	1 (0.19%)
那样+动词短语	1 (0.93%)	—	—	—	1 (0.19%)
更+心理活动的动词	—	—	1 (1.02%)	—	1 (0.19%)
动词+形容词	—	—	—	2 (0.66%)	2 (0.39%)
更+有+名词	—	—	—	2 (0.66%)	2 (0.39%)
更+动词短语	—	—	—	1 (0.33%)	1 (0.19%)
动词性结论项总数	22 (20.56%)	—	6 (6.12%)	18 (5.92%)	46 (8.9%)

从表 2，可以看出，“不比”句结论项无论是从哪个语料来源大部分都由形容词来充当的，四种语料来源形容词性结论项的总数共有 471 个，占总数的 91.1%，其中形容词单用的例句有 376 个，占 72.73%，而动词性结论用的较少，只有 46 个，占 8.9%，只有文学语料用的多一些，一共 22 个，占 20.56%。

就词语的感情色彩来看，从表 1 来总结，以四种语料分析 517 个结论项所使用的词语，从它们的感情色彩归纳，结果为下表 3：

表 3：“不比”句结论项里词语的感情色彩

语料来源 感情色彩	文学语料	访谈或对话语料	文章语料	报纸语料	总数
褒义词	68 (63.55%)	2 (25%)	53 (54.08%)	114 (37.5%)	238 (46.03%)
中性词	23 (21.5%)	5 (62.5%)	16 (16.33%)	65 (21.38%)	109 (21.08%)
贬义词	16 (14.95%)	1 (12.5%)	29 (29.59%)	124 (40.79%)	170 (32.88%)
总数	107	8	98	304	517

从表 3 的结果来看，充当“不比”的结论项大多数还是褒义词，占总数的 46.03%，例如，第 293 例句：据我所知，其他地方的情况并不比北京好。中性词的使用占总数的 21.08%，例如：第 86 例句：水的价值并不比石头低，水资源十分宝贵。贬义词的使用率也不低，占 32.88%，例如，第 33 例句：她们的干劲一点不比男人们差。

从语料库收集的语料，很多例句在“不比”前出现了一些副词或能愿动词等词语，这些词主要用来强调“不比”的意思，且出现的频率较高，每种语料共有 512 个“不比”，前面出现词语的句子有 336 个，占 65.63%，分别为：文学语料的 105 个“不比”中，前面出现词语的句子有 67 个，占 63.81%；访谈或对话语料的 8 个“不比”中，前面出现词语的句子有 7 个，占 87.5%；文章语料 96 个“不比”中，前面出现词语的句子有 70 个，占 72.92%；报纸语料 303 个“不比”中，前面出现词语的句子有 192 个，占 83.37%。基于是哪些词语，将总结为下表 4：

表 4：比较标记 “不比” 前用的词语

预料来源 词语	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
并	36 (53.73%)	1 (14.29%)	37 (52.86%)	99 (51.56%)	173 (51.49%)
也	10 (14.93%)	1 (14.29%)	11 (15.71%)	28 (14.58%)	50 (14.88%)
岂	6 (8.96%)	—	1 (1.43%)	2 (1.04%)	9 (2.68%)
一点/一点也/ 一点都	4 (5.97%)	—	7 (10%)	28 (14.58%)	39 (11.61%)
未必	4 (5.97%)	—	—	—	4 (1.19%)
又	2 (2.99%)	—	—	—	2 (0.6%)
还	1 (1.49%)	—	—	—	1 (0.3%)
何尝	1 (1.49%)	—	—	—	1 (0.3%)
可	1 (1.49%)	—	—	1 (0.52%)	2 (0.6%)
决	1 (1.49%)	—	—	1 (0.52%)	2 (0.6%)
原来	1 (1.49%)	—	—	—	1 (0.3%)
丝毫	—	1 (14.29%)	3 (4.29%)	8 (4.17%)	12 (3.57%)
绝/绝对	—	1 (14.29%)	7 (10%)	5 (2.6%)	13 (3.87%)
肯定（会）	—	1 (14.29%)	—	1 (0.52%)	2 (0.6%)
应该（说）	—	1 (14.29%)	—	1 (0.52%)	2 (0.6%)
真	—	1 (14.29%)	—	—	1 (0.3%)
都	—	—	1 (1.43%)	2 (1.04%)	3 (0.89%)
一般	—	—	1 (1.43%)	—	1 (0.3%)
将	—	—	1 (1.43%)	—	1 (0.3%)
远	—	—	1 (1.43%)	—	1 (0.3%)
却	—	—	—	4 (2.08%)	4 (1.19%)
恐怕	—	—	—	3 (1.56%)	3 (0.89%)
全	—	—	—	1	1

				(0. 52%)	(0. 3%)
只要	-	-	-	1 (0. 52%)	1 (0. 3%)
得	-	-	-	1 (0. 52%)	1 (0. 3%)
相对	-	-	-	1 (0. 52%)	1 (0. 3%)
能	-	-	-	1 (0. 52%)	1 (0. 3%)
从	-	-	-	1 (0. 52%)	1 (0. 3%)
甚至	-	-	-	1 (0. 52%)	1 (0. 3%)
难道	-	-	-	1 (0. 52%)	1 (0. 3%)
怎会	-	-	-	1 (0. 52%)	1 (0. 3%)
总数	67	7	70	192	336

根据《现代汉语》（增订四版）与《实用现代汉语语法》¹ 第七版对副词的分类，将副词分为七大类：一、表示时间的，例如：刚、从来等；二、表示范围的，例如：都、全等；三、表示重复、频率的，例如：又、也等；四、表示程度的，例如：很、更；五、表示语气的，例如：难道、却等；六、表示肯定、否定的，例如：不、一定，等；七、表示情态的，例如：仍然、亲自等。

从表 4 的结果，表示语气的“并”频率很高，占 51.49%，除了“并”以外，比其他词语用得多有表示重复、频率的“也”与表示程度的“一点/一点也/一点都”分别为 14.88%与 11.61%。

3.3 “不比” 句语料分析小结

¹ 刘月华、潘文娉、胡韡《实用现代汉语语法》第七版，北京：商务印书馆，2007 年，第 212 页。

从“不比”句的形式来看，“不比”的结论项形容词性结论项占优势，而且大部分的句子用简单的形式：“A 不比 B 形容词。”“不比”对词语的感情色彩没有任何要求，结论项使用的形容词可以是褒义词、中性词及贬义词。此外，使用“并”字加强否定语气的例句频率较高，以“不比”前出现词语来看，大约占了一半。

从意义来看，“A 不比 B 结论项”表达的意义是，在某方面 A 跟 B 具有一样的程度，或者可能 B 的程度比 A 高。

四、“不如”句

“不如”句是“比”字句意义上的否定句之一。“不如”句的形式一般列为：“A 不如 B (+结论项)”，句中的“不如”是表示差比“不及”的标记，A 和 B 是比较项，比较项 B 后面的结论项可有可无。

4.1 比较标记“不如”及其他成分

《现代汉语词典》第六版（2012：110 页）给“不如”下的定义为：表示前面提到的人或事物比不上后面所说的。

4.1.1 比较项

“不如”句的比较项也和“不比”句一样有两项：“比较主体”一般放在“不如”前面，“比较客体”放在“不如”后面。例如：走路不如骑车快。这个句子比较的是走路和骑车。

4.1.2 比较点

“不如”句的比较点一般在“不如”前或比较主体前出现，例如：论手巧，大家都不如他。这个句子比较点是手巧。此外，有时也可以在“不如”后或跟比较客体出现。

4.1.3 结论项

因为“不如”本身是动词表达的是比不上的意思，所以结论项可以不出现。当结论项出现在“A+不如+B+结论项”句中，结论项可以由形容词或者部分动词来构成。

(1) 形容词性结论项

在“A+不如+B+结论项”句中，可以当“不如”句的结论项跟“比”字句的一样，一般是相对性质形容词，但形容词后面不带数值。对形容词性结论项而言，“不比”与“不如”是一样的。

(2) 动词性结论项

“不如”句的动词性结论项和“不比”句一样，可用于结论项的动词一般要具有量的特性，动词性结论项是动词加补语，句形列为：A 不如 B+动+“得……”，例如：我不如以前打得好。

4.2 “不如”句语料分析结果

北京大学中国语言学研究中心的现代汉语语料库的现代汉语语料中，包括了“不如”的很多义项，四种语料所收集“不如”的例句共有 1,825 个，分别为：文学语料共 681 例句、访谈或对话语料共 64 个例句、文章语料共 644 个例句及报纸语料共 436 个例句。从收集的语料，排除了跟该论文无关的“不如”句，像：“与其……不如……”；“……不如说……”等，例如：第 85 例句：雅赫雅笑道：“与其让嫂子把他教坏了，不如让哥哥把他教坏了！第 423 例句：说我矫情不如说我知趣。排除上述“不如”句后，剩下的例句一共有 345 个句，分别为：文学语料共 132 个例句、访谈语料共 23

个例句、文章语料共 94 个例句及报刊语料共 96 个例句，其中超过一半的例句是“A 不如 B”式，表达的意思是 A 比不上 B，比如：第 31 例句：吕秀莲不如很多人，本句虽然也是表示比较的意思，但是因为没有结论项，因此在进行统计结论项时，这些例句将不包括在统计范围里，从 345 个例句中找出“A 不如 B+结论项”之结构共有 133 句，分别为：文学语料共 47 个例句、访谈或对话语料 5 个例句、文章语料 41 个例句及报纸语料 40 个例句，总结为下表 5：

表 5：“不如”例句的总结

预料来源 词语	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
从语料库收集的例句	681	64	644	436	1,825
排除后剩下的例句	47	5	41	40	133
“不如”在例句出现两次的例句	2	—	7	—	9
在结论项连用几个形容词的例句	4	—	—	1	5
结论项词语分析总数	53	5	48	41	147

从表 5 的总结，进行四种语料分析一共 147 个结论项使用的词语，从它们的形式分析，分布结果为下表 6：

表 6：“不如”比较结论项的形式分析

预料来源 词语	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
形容词性					
形容词单用	37 (69.81%)	5 (100%)	36 (75%)	30 (73.17%)	108 (73.47%)
这么/那么+形容词	7 (13.21%)	—	4 (8.33%)	4 (9.76%)	15 (10.2%)
这样/那样+形容词	1 (1.89%)	—	2 (4.17%)	2 (4.88%)	5 (3.4%)
更+形容词	2 (3.77%)	—	—	—	2 (1.36%)
名词/+形容词	—	—	—	1 (2.44%)	1 (0.68%)

形容词性结论项总数	47 (88.68%)	5 (100%)	42 (87.5%)	37 (90.24%)	131 (89.12%)
动词性					
表示心理活动的动词	1 (1.89%)	—	2 (4.17%)	—	3 (2.04%)
有+名词	—	—	2 (4.17%)	—	2 (1.36%)
能愿动词+动词	2 (3.77%)	—	—	—	2 (1.36%)
动词+补语	2 (3.77%)	—	2 (4.17%)	4 (9.76%)	8 (5.44%)
副词+动词	1 (1.89%)	—	—	—	1 (0.68%)
动词性结论项总数	6 (11.32%)	—	6 (4.17%)	4 (9.76%)	16 (10.88%)

从上表 6，可以看出，各语料来源中，“不如”句的结论项大多数都由形容词来充当的，四种语料来源形容词性结论项总数共有 131 个，占总数的 89.12%，其中形容词单用的例句有 108 个，占 73.47%。至于动词性结论用的较少，只有 16 个，占 10.88%。

从表 5 的总结，进行四种语料分析一共 147 个结论使用的词语，从它们的感情色彩分析，结果为下表 7：

表 7：“不如”结论项里词语的感情色彩

预料来源 词语	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
褒义词	51 (96.23%)	5 (100%)	47 (97.92%)	41 (100%)	144 (97.96%)
中性词	1 (1.89%)	—	1 (2.08%)	—	2 (1.36%)
贬义词	1 (1.89%)	—	—	—	1 (0.68%)
总数	53	5	48	41	147

从表 7 的结果来看，充当“不如”的结论项几乎都是褒义词，占总数的 97.44%，例如，第 241 例句：西湖的画舫不如秦淮河的美丽。中性词与贬义词的使用频率很低，只占总数的 1.36% 及 0.68%。

从语料库收集的语料显示，很多例句在“不如”前出现了一些副词或其他词语，这些词主要用来强调“不如”的意思，这些词出现的频率也不低。四种语料来源共有 142 个，“不如”前面出现词语的有 71 个，占 50%，分别为：文学语料共有 49 个“不如”，前面出现词语的句子有 24 个，占 48.98%；访谈或对话语料共有 5 个“不如”，前面出现词语的句子有 3 个，占 60%；文章语料共有 48 个“不如”，前面出现词语的句子有 22 个，占 45.83%；报纸语料共有 40 个“不如”，前面出现词语的句子有 22 个，占 55%。“不如”前面出现词语的类型将总结于下表 8：

表 8：比较标记“不如”前用的词语

预料来源 词语	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
还	11 (45.83%)	1 (33.33%)	4 (18.18%)	9 (40.91%)	25 (35.21%)
远/远远	2 (8.33%)	—	6 (27.27%)	3 (13.64%)	11 (15.49%)
也	1 (4.17%)	—	1 (4.55%)	2 (9.09%)	4 (5.63%)
总/总是	1 (4.17%)	—	3 (13.64%)	1 (4.55%)	5 (7.04%)
倒/反倒	4	—	1 (4.55%)	—	5 (7.04%)
似/似乎	2	—	—	1 (4.55%)	3 (4.23%)
都	1 (4.17%)	1 (33.33%)	1 (4.55%)	—	3 (4.23%)
决	1 (4.17%)	—	—	—	1 (1.41%)
也许	1 (4.17%)	—	—	—	1 (1.41%)
就	—	1 (33.33%)	—	—	1 (1.41%)
显然	—	—	1 (4.55%)	—	1 (1.41%)
实在	—	—	1 (4.55%)	—	1 (1.41%)
确实	—	—	1 (4.55%)	—	1 (1.41%)
甚至	—	—	1 (4.55%)	—	1 (1.41%)

无论如何	-	-	1 (4.55%)	-	1 (1.41%)
大	-	-	1 (4.55%)	-	1 (1.41%)
并	-	-	-	2 (9.09%)	2 (2.82%)
却	-	-	-	2 (9.09%)	2 (2.82%)
的确	-	-	-	1 (4.55%)	1 (1.41%)
尚	-	-	-	1 (4.55%)	1 (1.41%)
总数	24	3	22	22	71

表 8 的结果可得知，表示重复、频率的“还”用得最多，占 35.21%，除了“还”以外，表示程度的“远/远远”的词频也较高，占 15.49%。

4.3 “不如”句语料分析的讨论

从“不如”句的形式来看，“不如”的结论项形容词性结论项出现的频率最高，大部分的句子也用简单的形式：“A 不如 B 形容词”。从表 7 可以发现，“不如”句的结论项使用的形容词一般是褒义词。由此可以得知——“不如”句对词语的感情色彩是有要求的。此外，“不如”前使用的副词频率最高是“还”。

从意义来看，“A 不如 B 结论项”只能表达在某方面 A 比不上 B 的程度。

五、“没有”句

“没有”句也是“比”字句意义上的否定句之一。“没有”句的形式列为：“A 没有 B+结论项”，句中的“没有”是表示差比“不及”的标记，A 和 B 是比较项，比较项 B 后面是结论项。

5.1 比较标记“没有”及其他成分

《现代汉语词典》第六版（2012：881 页）给“没有”下的定义如下：

1. 表示“领有、具有”等的否定
2. 表示存在的否定
3. 用在“谁、哪个”等前面，表示“全都不”
4. 不如；不及
5. 不够；不到
6. 表示“已然”的否定
7. 表示“曾经”的否定

根据一词多义理论看义项之间的相关性，“没有”的所有义项都是表示否定，是故，将“没有”比较时，也是具有否定，表示不如或不及，即：《现代汉语词典》的第四个义项。

5.1.1 比较项

“没有”句的比较项也跟其他差比句一样有两项：“比较主体”一般放在“没有”前面，“比较客体”放在“没有”后面。例如：你没有他高。这个句子比较的是你和他。

5.1.2 比较点

“没有”句的比较点一般在“没有”前出现，例如：张力写作业没有李明认真。这个句子比较的是两个人的动作即：“写作业”

5.1.3 结论项

在“A+没有+B+结论项”句中，结论项可以由形容词或者部分动词来构成的。

(1) 形容词性结论项

可以当“没有”句的结论项也是由相对性质形容词来充当，形容词后面不带数值。

(2) 动词性结论项

能用于“没有”句结论项的动词一般要具有量的特性，在结论项动词不能单用，动词要有其他成分一起用，一般是补语，因此句形列为：A 没有 B+动+ “得……”，例如：她没有你跑得快。

5.2 “没有”句语料分析结果

北京大学中国语言学研究中心的现代汉语语料库所查到的现代汉语语料中，包括“没有”的多种义项。从四种语料源收集到“没有”的例句共有 38,010 个例句，分别为：文学共 11,805 例句、访谈或对话共 2,488 例句、文章共 13,248 例句及报纸共 10,469 例句。从收集的语料，排除了跟该论文无关的“没有”句，像：“没有”充当一般的谓语，否定“领有、具有”、存在、“已然”与“曾经”等意思，例如：第 38 例句：孙家明极力否认：“没有这种事情，你不要瞎说。”，在这个句子“没有”表达的是不存在的意思；第 78 例句：李太太仍然没有回答，该句的“没有”表达的是“已然”的否定；第 596 例句：对不起呀，屋里没有沙发！，该句的“没有”表达的意思是“领有、具有”的否。，进行语料库里的“没有”义项分析后，笔者发现大部分“没有”表达的意思是其他义项，比如：表示“领有、具有”等的否定、表示存在的否定、表示“已然”的否定及表示“曾经”的否定，而不是表示“不如；不及”的义项，因此，排除其他义项后，“没有”表达不如或不及的意思只剩下 135 个例句，例句来源分别为：文学语料共 67 个例句、访谈或对话语料共 26 个例句、文章语料共 31 个例句及报纸语料共 11 个例句，统计结果将总结为下表 9：

表 9: “没有” 例句的总结

预料来源 词语	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
从语料库收集的例句	11, 805	2, 488	13, 248	10, 469	38, 010
排除后剩下的例句	67	26	31	11	135
“没有”在例句出现两次的例句	1	2	2	–	5
在结论项连用几个形容词的例句	2	1	1	–	4
结论项词语分析总数	70	29	34	11	144

从表 9 的总结, 容易看出“没有”用于差比句表达“不及”的例句较少, 一般是用于表达其他义项的。以剩下的例句进行四种语料分析 144 个结论项词语形式分析的分布结果为下表 10:

表 10: “没有” 句比较结论项的形式分析

预料来源 词语	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
形容词性					
形容词单用	27 (38. 57%)	10 (34. 48%)	9 (26. 47%)	3 (27. 27%)	49 (34. 03%)
这么/那么+形容词	29 (41. 43%)	11 (37. 93%)	14 (41. 18%)	5 (45. 45%)	59 (40. 97%)
这么/那么+形容词+的+名词	–	3 (10. 34%)	2 (5. 88%)	1 (9. 09%)	6 (4. 17%)
这么/那么+形容词+动词	–	–	1 (2. 94%)	–	1 (0. 69%)
这样/那样+形容词	7 (10%)	2 (6. 9%)	3 (8. 82%)	–	12 (8. 33%)
名词/名词短语+形容词	1 (1. 43%)	–	2 (5. 88%)	–	3 (2. 08%)
形容词性结论项总数	64 (91. 43%)	26 (89. 66%)	31 (91. 18%)	9 (81. 82%)	130 (90. 28%)
动词性					
这么/那么+表示心理活动的动词	1 (1. 43%)	–	1 (2. 94%)	–	2 (1. 39%)
(那么) 有+名词	1 (1. 43%)	2 (6. 9%)	–	–	3 (2. 08%)
动词+补语	4 (5. 71%)	1 (3. 45%)	2 (5. 88%)	2 (18. 18%)	9 (6. 25%)
动词性结论项总数	6 (8. 57%)	3 (10. 34%)	3 (8. 22%)	2 (18. 18%)	14 (9. 72%)

从上表 10，可以看出，从四种语料来源“没有”句结论项大多数都由形容词来充当，从四种语料来源形容词性结论项总数共有 130 个，占总数的 90.28%，其中由“这么/那么+形容词”当结论项的例句有 59 个，占 40.97%，这比形容词单用的 34.03%还高一点。至于动词性结论则使用较少，只有 14 个，占 9.72%。

从表 9 的总结，进行四种语料分析一共 143 个结论使用的词语，从它们的感情色彩分析，结果为下表 11：

表 11：“没有”句结论项里词语的感情色彩

词语 \ 预料来源	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
褒义词	63 (90%)	28 (96.55%)	32 (94.12%)	9 (81.82%)	132 (91.67%)
中性词	2 (2.86%)	1 (3.45%)	-	-	3 (2.08%)
贬义词	5 (7.14%)	-	2 (5.88%)	2 (18.18%)	9 (6.25%)
总数	70	29	34	11	144

从表 11 的结果来看，充当“没有”的结论项大部分是褒义词，占总数的 91.67%，例如，第 666 例句：她老觉得那些明星还没有我长得美呢。中性词与贬义词的使用频率很低，只占总数的 2.08% 及 6.25%。

以语料库收集的语料来看，很多例句在“没有”前出现了一些副词，这些副词主要用来强调“没有”的意思，这些词出现的频率也不低，四个语料源共有 140 个“没有”，前面出现词语的句子有 61 个，占 43.57%，分别为：文学语料共 68 个“没有”中，前面出现词语的句子有 30 个，占 44.12%；访谈或对话语料共有 28 个“没有”中，前面出现词

语的句子有 11 个，占 39.29%；文章语料共 33 个“没有”中，前面出现词语的句子有 14 个，占 42.42%；报纸语料共 11 个“没有”，前面出现词语的句子有 6 个，占 54.55%。基于是哪些副词，将总结为下表 12：

表 12：比较标记 “没有” 前用的词语

词语 \ 预料来源	文学语料	访谈或对话语料	文章预料	报纸语料	总数
还	7 (23.33%)	—	3 (21.43%)	1 (16.67%)	11 (18.03%)
并	2 (6.67%)	2 (18.18%)	3 (21.43%)	2 (33.33%)	9 (14.75%)
都	2 (6.67%)	2 (18.18%)	1 (7.14%)	—	5 (8.2%)
也	6 (20%)	—	2 (14.29%)	—	8 (13.11%)
远	1 (3.33%)	—	1 (7.14%)	—	2 (3.28%)
总	1 (3.33%)	—	—	—	1 (1.64%)
全/完全	2 (6.67%)	—	1 (7.14%)	—	3 (4.92%)
似乎	3 (10%)	—	—	—	3 (4.92%)
从来	2 (6.67%)	—	—	—	2 (3.28%)
实在	1 (3.33%)	—	—	—	1 (1.64%)
一定	1 (3.33%)	—	—	—	1 (1.64%)
又	1 (3.33%)	1 (9.09%)	—	—	2 (3.28%)
的确	1 (3.33%)	—	—	—	1 (1.64%)
有时	—	1 (9.09%)	—	—	1 (1.64%)
已经	—	2 (18.18%)	—	—	2 (3.28%)
往往	—	1 (9.09%)	—	—	1 (1.64%)
绝	—	1 (9.09%)	—	1 (16.67%)	2
永远	—	1 (9.09%)	—	—	1 (1.64%)
也许	—	—	1 (7.14%)	—	1 (1.64%)

当然	-	-	1 (7.14%)	1 (16.67%)	2 (3.28%)
根本就	-	-	1 (7.14%)	-	1 (1.64%)
实际上	-	-	-	1 (16.67%)	1 (1.64%)
总数	30	11	14	6	61

从表 12 的结果可以看出，表示重复、频率的“还”用得最多，占 18.03%，除了“还”以外，用得比其他词语多的就是表示语气的“并”，占 14.75%。

5.3 “没有”句语料分析小结

从“没有”句的形式来看，“没有”的结论项形容词性结论项词频很高，大部分的句子用“A 没有 B 这么/那么+形容词。”与简单形式：“A 没有 B 形容词。”从感情色彩来看，“没有”对词语的感情色彩也有要求，结论项使用的形容词一般是褒义词。此外，“没有”前使用的副词频率最高也是“还”，但“并”的使用频率跟“还”差不多。

从意义来看，“A 没有 B 结论项”一般表达在某方面 A 比不上 B 的程度。

六、结语

基于差比句的否定“不比”句、“不如”句与“没有”句有同有异： 1. 它们的共同点是结论项大部分是由形容词来充当，而且一般是一个形容词单用的；不同的地方是，除了形容词单用“没有”的结论项常常用“这么/那么+形容词”。2. 就结论项使用的词语感情色彩来看，“不比”句的结论项三种感情色彩，即：褒义词、中性词及贬义词都可以用，但是“不如”句与“没有”句的结论项一般用褒义词形容词。3. 从语义来看，这三个句式都可

以表达“不及”的意思，即：A 在某方面的程度比不上 B 的程度，但是除了这个意思，“不比”还能用来表达 A 跟 B 的程度是一样的。

参考文献

国家对外汉语教学领导小组办公室 2002《高等学校外国留学生汉语语言教学大纲（长期进修）》，北京：北京语言文化大学出版社。

国家对外汉语教学领导小组办公室汉语水平考试部 1996《汉语水平等级标准与语法等级大纲》，北京：高等教育出版社。

国家汉办 2008《国际汉语教学通用课程大纲》，北京：外语教学与研究出版社。

黄伯荣、廖序东等 2007《现代汉语》（增订四版），北京：高等教育出版社，第 230 页。

李景贤 2000 三种否定比较句的联系与区别——“不如”、“不比”、“没有”型比较句考察，北京语言大学硕士学位论文。

刘月华，潘文娣，胡韡 2007《实用现代汉语语法》第七版，北京：商务印书馆。

卢福波 1997 汉语比较句中肯定式与否定式的不对称现象，《第五届国际汉语教学讨论会文选》，北京：北京大学出版社。

唐厚广 1997“不如”句研究，《锦州师范学院学报（哲学社会科学版）》，第 2 期。

王还 1995《对外汉语教学语法大纲》，北京：北京语言学院出版社。

谢仁友 2006 现代汉语歧义句式“X 不比 Y Z”的语义类型，《语文研究》，第 2 期。

徐燕青 1996 “不比”型比较句的语义类型,《语言教学与研究》,第 2 期。

徐燕青 1997 “没有”型比较句的初步考察一兼及“不像”型比较,《世界汉语教学》,第 1 期。

杨惠芬 1998 表比较的“没有”句句型探析,《语言教学与研究》,第 1 期。

余敏 2008 “比”字句的否定形式“不比”的语用分析,《重庆三峡学院学报》,第 1 期。

赵金铭 2001 论汉语的“比较”范畴,《中国语言学报》,第 10 期。

中国社会科学院语言研究所词典编辑室。2012。《现代汉语词典》(第六版),北京:商务印书馆。

บทสรุปย่อ

การศึกษาเปรียบเทียบประโยคเปรียบเทียบต่าง “不比”、“不如”、“没有”

ศรัยภรณ์ เกษมเปรมจิต

การเปรียบเทียบระหว่างสิ่งของ บุคคล หรือการกระทำของคน เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นปกติในชีวิตประจำวัน ดังนั้นประโยคบอกการเปรียบเทียบจึงเป็นประโยคที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังเป็นประโยคพื้นฐานที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจรอบการสอนภาษาจีนแก่ชาวต่างชาติและหัวข้อไวยากรณ์ที่จำเป็นต้องเรียนรู้สำหรับการสอบวัดระดับภาษาจีนต่างๆ ได้แก่ กรอบหลักสูตรการสอนภาษาจีนสำหรับนานาชาติ กรอบการวัดระดับความสามารถภาษาจีนและไวยากรณ์สำหรับแต่ละระดับ กรอบการสอนภาษาจีนสำหรับนักเรียนต่างชาติในระดับอุดมศึกษา (ศึกษาระยะยาว) และกรอบไวยากรณ์สำหรับการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ พบว่าประโยคเปรียบเทียบในภาษาจีนกลางที่จำเป็นต้องเรียนรู้หลักๆ แบ่งเป็น ประโยคเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนความไม่เหมือน และประโยคเปรียบเทียบ

ประโยคเปรียบเทียบในบทความนี้หมายถึงการเปรียบเทียบหาความเด่นความด้อยระหว่างของชนิดเดียวกันสองสิ่งหรือสองสิ่งขึ้นไป การหาความเด่นความด้อยนี้มาจากการเปรียบเทียบระดับของลักษณะของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน รูปปฏิเสธในประโยคเปรียบเทียบหลักๆ แล้วเหมือนกันรูปบอกเล่าคือ “A + คำบอกการเปรียบเทียบ + B + หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” และยังสามารถบอกความเด่นความด้อยได้เหมือนกันแต่การวางคำและความหมายตรงข้ามกับรูปบอกเล่า เช่น 我没有爸爸高。ฉันไม่สูงเท่าพ่อ ประโยคนี้หมายถึงเทียบกันในด้านความสูงระหว่างฉันกับพ่อความสูงของฉันยังไม่ถึงความสูงของพ่อ ดังนั้นประโยคนี้น้ำยที่เด่นคือพ่อฝ่ายที่ด้อยคือฉัน นักวิชาการเรียกประโยคแบบนี้ว่าประโยคเปรียบเทียบแสดงความด้อยกว่า (不及) ในบทความนี้จะเปรียบเทียบระหว่างรูปประโยคปฏิเสธประโยคเปรียบเทียบสามรูปประโยค ได้แก่ประโยค 不比 ประโยค 不如 และประโยค 没有 ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2560

没有 ในการวิเคราะห์รูปประโยคผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างประโยคจากชุดข้อมูลภาษาจีนกลางปัจจุบันของมหาวิทยาลัยปักกิ่งเพื่อวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยคเปรียบเทียบรูปแบบของภาคแสดงประโยคเปรียบเทียบและความหมายด้านบวกหรือลบของคำที่ใช้ในภาคแสดงการเปรียบเทียบ

ประโยค 不比

พจนานุกรมภาษาจีนกลางปัจจุบัน (2012: 105) ได้อธิบายความหมายของ 不比 ไว้ว่า เทียบไม่ได้; ไม่เหมือนกับ

สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน ในประโยค 不比 ปกติมี 2 หน่วย หน่วยแรกวางไว้ต้นประโยค หรือ หน้า 不比 เรียกว่า สิ่งทีนำมาเปรียบเทียบใช้ตัวอักษร A แทนที่ ส่วนอีกหน่วยหนึ่งคือ สิ่งที่ใช้เปรียบเทียบ วางไว้หลัง 不比 ใช้ตัวอักษร B แทนที่ เช่น 我也不比你强啊! ฉันก็ไม่ดีกว่าเธอหรอก ประโยคนี้สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน คือ ฉันและเธอ

ความที่ใช้เปรียบเทียบในประโยค 不比 ปกติจะปรากฏอยู่หน้า 不比 เช่น 你哪一点不比他们强! เธอไม่ดีกว่าพวกเขาในด้านไหน ประโยคนี้ความที่ใช้เปรียบเทียบคือ 哪一点 ด้านไหน ซึ่งก็คือทุกๆด้านของเธอและพวกเขา

ในประโยค “A+不比 +B +หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” สามารถใช้คุณศัพท์หรือกริยาบางประเภทมาเป็นหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบได้ คำคุณศัพท์ ที่ปกติใช้ คำคุณศัพท์แสดงคุณสมบัติที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ 相对性质形容词 แต่ที่ต่างกันคือหลัง คำคุณศัพท์ปกติจะไม่ใช้คำบอกปริมาณ ส่วน กริยาที่สามารถใช้ในหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบประโยค 不比 ได้นั้นปกติต้องมีปริมาณอยู่ กริยาวลีที่ใช้เป็นหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ คือกริยาและส่วนประกอบอื่นซึ่งปกติใช้หน่วยเสริม

กริยา ดังนั้น รูปประโยคเรียงเป็น A 不比 B+ กริยา + 得 …… เช่น 这回并不比往年那些回淹得苦。ครั้งนี้ น้ำท่วมไม่ลำบากกว่าปีที่ผ่านมาครั้งนั้น

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ชุดข้อมูลและสรุปออกมาดังจะเห็นได้จาก ตารางที่ 1 ที่สรุปจำนวนประโยคตัวอย่างที่วิเคราะห์ ตารางที่ 2 สรุปรูปแบบของภาคแสดงการเปรียบเทียบโดยแบ่งหลักๆ แบ่งการใช้คำคุณศัพท์และการใช้กริยาวิเศษณ์ ตารางที่ 3 สรุปความหมายของคำที่ใช้ในภาคแสดงการเปรียบเทียบว่าเป็นความหมายด้านบวก กลาง หรือ ลบ ส่วนตารางที่ 4 สรุปคำที่ใช้หน้าคำบอกการเปรียบเทียบ 不比

จากตารางสรุปต่างๆ จะเห็นได้ว่าในด้านรูปประโยค 不比 ประโยคตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้คำคุณศัพท์เป็นภาคแสดงการเปรียบเทียบโดยเฉพาะการใช้คำคุณศัพท์เพียงตัวเดียวจะปรากฏมากกว่ารูปแบบอื่นๆ ในด้านความหมายประโยค 不比 ไม่มีข้อกำหนดตายตัวสามารถใช้ได้ทั้งความหมายด้านบวก กลาง หรือ ลบ นอกจากนี้ในประโยคตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งมีการใช้ “并” ด้านหน้าเพื่อเน้นความหมายปฏิเสธ

ในด้านความหมาย ประโยค “A+不比+B +หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” สามารถหมายถึงระดับของ A และ B ประมาณเดียวกัน หรือในบางที่ B ระดับของ อาจสูงกว่า A

ประโยคเปรียบเทียบ 不如

เป็นหนึ่งในประโยคปฏิเสธในด้านความหมายของประโยคเปรียบเทียบ 比 รูปประโยค 不如 คือ “A+不如+B (+หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ)” พจนานุกรมภาษาจีนกลาง ปัจจุบัน (2012: 110) ได้อธิบายความหมายของ 不如 ว่า หมายถึงคนหรือสิ่งของที่กล่าวไว้ด้านหน้าสู้ไม่ได้กับคนหรือสิ่งของที่กล่าวไว้ด้านหลัง

ในประโยค 不如 สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบกัน มี 2 หน่วย คือสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบปกติ วางไว้หน้า 不如 สิ่งที่ใช้เปรียบเทียบ วางไว้หลัง 不如 เช่น 走路不如骑车快。เดินไม่เร็วเท่าขี่รถ ประโยคนี้สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน คือ เดินและขี่รถ

ส่วนความที่ใช้เปรียบเทียบในประโยค 不如 สามารถปรากฏอยู่หน้า 不如 หรือหน้าสิ่ง ที่นำมาเปรียบได้ เช่น 论手巧，大家都不如他。พูดถึงฝีมือ พวกเราต่างก็สู้เข้าไม่ได้ ประโยคนี้ความที่ใช้เปรียบเทียบคือ 手巧 ฝีมือ

เนื่องจาก 不如 เป็นกริยาที่มีความหมายว่าสู้ไม่ได้ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีหน่วยภาค แสดงการเปรียบเทียบ แต่ถ้าหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบปรากฏในประโยค หน่วยที่สามารถเป็นภาคแสดงการเปรียบเทียบได้คือคุณศัพท์หรือกริยาบางประเภท คำคุณศัพท์ที่สามารถใช้ในหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบประโยค 不如 ก็เหมือนกับประโยค 比 ที่ปกติใช้คำคุณศัพท์แสดงคุณสมบัติที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่หลังคำคุณศัพท์ปกติจะไม่ใช้คำบอกปริมาณ ซึ่งในจุดนี้เหมือนกันกับประโยค 不比 กริยาที่สามารถใช้ในหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบประโยค 不如 นั้นเหมือนกับประโยค 不比 กล่าวคือ ต้องเป็นกริยาที่มีปริมาณอยู่ กริยาวลีที่ใช้ในหน่วยภาคแสดงคือกริยาและส่วนเสริมกริยา รูปประโยคเรียงเป็น A 不如 B+ กริยา + 得 …… เช่น 我不如以前打得好。ฉันเล่นไม่ดีเท่าเมื่อก่อน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ชุดข้อมูลและสรุปประโยค 不如 ดังจะเห็นได้จาก ตารางที่ 5 ที่สรุปจำนวนประโยคตัวอย่างที่วิเคราะห์ ตารางที่ 6 สรุปรูปแบบของภาคแสดงการเปรียบเทียบโดยแบ่งหลักๆแบ่งการใช้คำคุณศัพท์และการใช้กริยาวลี ตารางที่ 7 สรุปความหมายของคำที่ใช้ในภาคแสดงการเปรียบเทียบว่าเป็นความหมายด้านบวก กลาง หรือ ลบ ส่วนตารางที่ 8 สรุปคำที่ใช้หน้าคำบอกการเปรียบเทียบ 不如

จากตารางสรุปต่างๆจะเห็นได้ว่าในด้านรูปประโยค 不如 ประโยคตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้คำคุณศัพท์เป็นภาคแสดงการเปรียบเทียบโดยเฉพาะการใช้คำคุณศัพท์เพียงตัวเดียวซึ่งคือรูปประโยค “A+不如 +B +หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่าคำคุณศัพท์ที่ใช้ในประโยค 不如 ปกติคือคำที่มีความหมายด้านบวก จากสถิติในตารางจึง

พบว่าประโยค 不如 มีข้อกำหนดในการใช้คำคุณศัพท์ในด้านบวก นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ประโยคตัวอย่างและสรุปไว้ในตารางที่ 8 จะเห็นว่า คำที่ใช้หน้า 不如 มากที่สุดคือ “还”

ในด้านความหมาย ประโยค “A + 不如 + B + หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” หมายถึงในด้านระดับ A สู้ง B ไม่ได้ หรือ Aด้อยกว่า B

ประโยคเปรียบเทียบ 没有

เป็นหนึ่งในประโยคปฏิเสธในด้านความหมายของประโยคเปรียบเทียบ 比 เช่นกัน รูปประโยค 没有 คือ “A + 没有 + B + หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” ในประโยค 没有 คือ คำบอกการเปรียบเทียบให้เห็นความต่างแบบด้อยกว่า A และ B คือ สิ่งที่น่ามาเปรียบเทียบกัน หลังสิ่งที่ใช้เปรียบ B คือ หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ พจนานุกรมภาษาจีนกลางปัจจุบัน (2012: 881) ได้อธิบายความหมายของ 没有 ไว้ทั้งหมด 7 ความหมาย ได้แก่ 1. หมายถึงการปฏิเสธของ “มี” 2. แสดงถึงการปฏิเสธในการดำรงอยู่ 3. ไว้หน้าคำ ใคร ไหน เป็นต้น มีความหมายว่า ทั้งหมดไม่ 4. สู้งไม่ได้; เียบไม่ได้ 5. ไม่พอ; ไม่ถึง 6. แสดงถึงการปฏิเสธของการเกิดขึ้นแล้ว 7. แสดงถึงการปฏิเสธของ “เคย” จากความหมายเหล่านี้ความหมายที่ใช้ในการเปรียบเทียบคือ ความหมายที่ 4. สู้งไม่ได้; เียบไม่ได้

สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน ในประโยค 没有 ก็เหมือนกับประโยคเปรียบเทียบอื่นคือมี 2 หน่วย สิ่งที่น่ามาเปรียบเทียบกับว่าหน้า 没有 สิ่งที่ใช้เปรียบเทียบใช้ตัวอักษรวางไว้หลัง 没有 เช่น 你没有他高。เธอไม่สูงเท่าเขา ประโยคนี้สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน คือ เธอและเขา

ความที่ใช้เปรียบเทียบในประโยค 没有 ปกติปรากฏอยู่หน้า 没有 เช่น 张力写作业没有李明认真。งานที่ทำที่บ้านไม่จริงจังเท่าหลี่หมิง ประโยคนี้ความที่ใช้เปรียบเทียบคือการกระทำของคนสองคนซึ่งก็คือการบ้าน

ในประโยค “A+ 没有 + B + หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” สามารถใช้คุณศัพท์หรือกริยาบางประเภทมาเป็นหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบได้ คำคุณศัพท์ที่สามารถใช้ใน ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2560

หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบประโยค 没有 ก็คือคำคุณศัพท์แสดงคุณสมบัติที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่หลังคำคุณศัพท์ปกติจะไม่ใช้คำบอกปริมาณ ส่วนกริยาที่สามารถใช้ในหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบประโยค 没有 ได้นั้นปกติต้องมีปริมาณอยู่ ในภาคแสดงการเปรียบเทียบไม่สามารถใช้กริยาใดๆได้ จะต้องมีส่วนอื่นมาประกอบ ซึ่งปกติใช้หน่วยเสริมกริยา ดังนั้น รูปประโยคเรียงเป็น A 没有 B+ กริยา + 得 …… เช่น 她没有你跑得快。 เธอวิ่งไม่เร็วเท่าคุณ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ชุดข้อมูลและสรุปประโยค 没有 ดังจะเห็นได้จาก ตารางที่ 9 ที่สรุปจำนวนประโยคตัวอย่างที่วิเคราะห์ ตารางที่ 10 สรุปรูปแบบของภาคแสดงการเปรียบเทียบ โดยแบ่งหลักๆแบ่งการใช้คำคุณศัพท์และการใช้กริยาวลี ตารางที่ 11 สรุปความหมายของคำที่ใช้ในภาคแสดงการเปรียบเทียบว่าเป็นความหมายด้านบวก กลาง หรือ ลบ ส่วนตารางที่ 12 สรุปคำที่ใช้หน้าคำบอกการเปรียบเทียบ 没有

จากตารางสรุปต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าในด้านรูปประโยค 没有 ประโยคตัวอย่างเป็นจำนวนมากใช้คำคุณศัพท์เป็นภาคแสดงการเปรียบเทียบ รูปประโยคที่มักใช้คือ “A+没有 + B +这么/那么 +หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” หรือ “A+ 没有 +B +หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” ในด้านการใช้คำในหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ 没有 ก็มีข้อกำหนดในการใช้คำคุณศัพท์คือมักจะใช้คำคุณศัพท์ที่มีความหมายในด้านบวก นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ประโยคตัวอย่างและสรุปไว้ในตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่า คำที่ใช้หน้า 没有 มากที่สุดคือ “还” แต่จำนวนครั้งที่ “并” ปรากฏในประโยคตัวอย่างก็มีประมาณเดียวกัน

ในด้านความหมาย ประโยค “A+ 没有 + B + หน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบ” หมายถึงในด้านระดับ A สู้อยู่ B ไม่ได้ หรือ A ด้อยกว่า B

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่ารูปปฏิเสธประโยคเปรียบเทียบทั้งสามรูปประโยคคือ ประโยค 不比 ประโยค 不如 และประโยค 没有 มีทั้งความเหมือนและต่างกัน ในด้านความเหมือนนั้นจะเห็นได้จากประโยคตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้คำคุณศัพท์เป็นหน่วยภาคแสดงการเปรียบเทียบและมักจะเป็นการใช้คำคุณศัพท์เพียงคำเดียว ในด้านความต่างนั้นคือประโยค 没有 มีการใช้ “这么/那么” หน้าคำคุณศัพท์

ในด้านความหมายของคำคุณศัพท์ประโยค 不比 สามารถใช้ได้ทั้งสามด้านคือด้านบวก กลางและลบแต่ประโยค 不如 และประโยค 没有 มักจะใช้คำคุณศัพท์ด้านบวก

ในด้านความหมายที่ประโยคจะสื่อทั้งสามประโยคสามารถหมายถึง สู้ไม่ได้ ด้อยกว่า กล่าวคือในด้านระดับ A สู้ B ไม่ได้ หรือ Aด้อยกว่า B แต่นอกจากความหมายนี้แล้ว 不比 ยังสามารถหมายความว่าระดับของ A และ B ประมาณเดียวกันได้อีกด้วย